

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTOR

OTSUS

22.03.2007.a nr 13-KO

Koondumisele nr 3/2007 Olympic Entertainment Group AS/AS Kristiine Kasiino ja OÜ Casinova loa andmine

Koondumine

01.03.2007.a esitas Olympic Entertainment Group AS esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Olympic Entertainment Group AS (edaspidi OEG) omandab 01.03.2007.a sõlmitud aktsiate ja osade müügilepingu alusel 100% AS Kristiine Kasiino aktsiakapitalist ja 100% OÜ Casinova osakapitalist. Tehinguga omandab OEG valitseva mõju AS Kristiine Kasiino, tema 100%-lise tütarettevõtja OÜ Jokker-Pokker, ja OÜ Casinova üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.03.2007.a OEG, AS Kristiine Kasiino ja OÜ Casinova koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded”. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks OEG ning AS Kristiine Kasiino ja OÜ Casinova.

OEG (registrikood 10592898) on Tallinna Börsil noteeritud äriühing, mis on OEG kontserni valdusühinguks. Hasartmängude korraldamisega tegeleb OEG tütarettevõtja Olympic Casino Eesti AS, mis opereerib kaubamärgi „Olympic Casino” all tegutsevaid kasiinosid, kus saab mängida nii mänguautomaatidel kui mängulaudadel. Käesoleval ajal on Olympic Casino Eesti AS-l Eesti erinevates linnades 24 mängusaali. OEG kontserni kuuluvad veel Kungla Investeeringu AS, kui baari- ja tugiteenuste osutaja, OÜ Kasiino.ee, kui portaali kasiino.ee operaator, ning tütarettevõtjad Lätis, Leedus, Ukrainas ja Valgevenes.

AS Kristiine Kasiino (registrikood 10011016) tegeleb samuti hasartmängude korraldamisega, opereerides kaubamärgi „Kristiine Kasiino” all tegutsevaid kasiinosid Eesti erinevates linnades. Käesoleval ajal on ettevõtjal 11 mänguautomaatide mängusaali.

AS-l Kristiine Kasiino on tütarettevõtja OÜ Jokker-Pokker, kes tegeleb kasiinodes baariteenuste osutamisega.

OÜ Casinova (registrikood 101198011) on iseseisva äritegevuseta äriühing, mis loodi 2005.a lõpus AS Kristiine Kasiino turundusstrateegia arendamise eesmärgil.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

OEG kontserni 2006.a majandusaasta käive Eestis oli 672 miljonit krooni. AS Kristiine Kasiino 2006.a majandusaasta käive Eestis oli 111 miljonit krooni, OÜ-l Jokker-Pokker – 3,3 miljonit krooni ja OÜ-l Casinova – 35 tuh. krooni. Seega ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid, mistõttu kuulub käesolev koondumine kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised tegutsevad hasartmängude korraldamise sektoris. Hasartmänguseaduse (edaspidi HMS) kohaselt võimaldab hasartmäng omandada raha, muud vara või varalisi õigusi, mille tulemus määratakse täielikult või osaliselt juhuslikkusel põhineva tegevusega, kusjuures hasartmängus osaleja riskib kaotada mängus osalemise õiguse eest tehtud panuse. Seejuures ei loeta hasartmänguks mängu mänguautomaadil, kui ainsaks võiduvõimaluseks on tasuta mäng samal mänguautomaadil. Hasartmänguseaduse järgi jagunevad hasartmängud järgnevalt: õnnemängud, osavusmängud, totalisaatorid ja kihlveod. Kuna koondumise osaliste peamiseks tegevusalaks on kasiinode opereerimine, siis puudutab käesolev koondumine vaid kasiinoõnnemängude korraldamist ega puuduta teisi hasartmängude liike.

Eesti Hasartmängude Korraldajate Liidu (edaspidi EHKL) andmetel (www.ehkl.ee) tegutseb Eestis 17 hasartmänguoperaatorit, kellest 15 on kasiinooperaatorid, tegeledes õnnemängude korraldamisega. Igal operaatoril on erinevates linnades kuni kümneid mängusaale (2006.a lõpul kokku ligikaudu 150). Õnnemängud on hasartmängud, mille tulemus määratakse täielikult juhuslikkusel põhineva tegevusega, kusjuures ühtlaselt jaotuvaid juhuslikke arve, millest mängu tulemus sõltub, saadakse kaardipaki, ruletilaau, täringu, elektroonilise või mehhaanilise mänguautomaadiga või muul viisil.

Kasiinoõnnemängude puhul eristatakse kaht liiki õnnemänge: mängulaudadel mängitavad mängud ja mänguautomaatidel mängitavad mängud. Koondumise osalised on seisukohal,

et nimetatud mängudel põhinevad teenused ei kuulu ühele kaubaturule põhjusel, et mänguautomaatidel ja mängulaudadel põhinevad teenused ei ole tarbija jaoks asendatavad.

Mänguautomaadil mängides saab mängija valida erinevate mänguautomaatide ja erinevate mängude vahel. Mängija on igal hetkel vaba valima, millal mängu alustada, millal lõpetada. Samuti saab mängija igal ajal oma äranägemise järgi vabalt muuta panuseid. Mängureeglite õppimine on suhteliselt lihtne ning mängu tulemus sõltub eelkõige juhusest, mitte taktikast, kuivõrd mängutulemuse määrab juhusest lähtuvalt mänguautomaat. Mänguautomaadil mängimine on individuaalse iseloomuga ega võimalda mängu seltskonna kaasamist.

Mängulaudadel mängimine on seltskondlik tegevus, kuivõrd mängu juhib diiler, kes jagab kaarte või keerutab ruletiratast, ning enamasti osalevad mängus ka teised mängijad. Mängulauas mängides on oluline teada reegleid ning enamikul lauamängude puhul on suur tähtsus kaasmängijate tegevuse analüüsimisel ning taktikal. Mängu alustamiseks tuleb ennast registreerida ning mängu saab astuda vaid turniiri või mängukorra alguses. Mängulauas mängides on võimalik korraldada turniire, kus mängitakse rahaliste panusteta, samuti on võimalik mängida rahamänge. Turniiril on võimalik osaleda ka oma valitud seltskonnaga.

Enamik Eestis tegutsevaid kasiinooperaatoreid pakub vaid mänguautomaatidel põhinevaid teenuseid, mängulaudadel saab mängida vaid loetud mängukohtades. Mängulaua teenuste pakkumine eeldab kasiinooperaatorilt teistsuguseid sisendeid kui mänguautomaadi teenuste pakkumine. Eelkõige on vajalik erinev varustus, kuid oluline on ka erinevus personali kvalifikatsioonis – mängulaudu teenindavad diilerid ja mänguautomaatide mängusaali teenindav personal vajavad erinevat väljaõpet. Seega nõuab mängulaudade teenuste turule sisenemine täiendavaid investeeringuid, võrreldes mänguautomaatide turul tegutsevate ettevõtjatega.

Mänguautomaatide ja mängulaudade teenuste osutamine on eristatud ka seaduse tasandil. HMS § 8 järgi võib õnnemängu mängulaual korraldada üksnes mängukohas, kus paikneb vähemalt neli mängulauda, ning õnnemängu mänguautomaadil mängukohas, kus on vähemalt kaheksa mänguautomaati. Hasartmängumaksu seadus näeb ette ka erinevad hasartmängu maksu määrad – maksumäär ühe mänguautomaadi kohta on 7 000 krooni kuus, ühe mängulaua kohta - 20 000 krooni kuus.

HMS eristab hasartmängudest loteriid, mida reguleerib loteriiseadus.

Eelpool kirjeldatud erinevuste tõttu on mänguautomaatide ja mängulaudade teenuste kaubaturge käsitletud eraldiseisvate kaubaturgudena. Mänguautomaatide teenuste kaubaturgu on käsitletud eraldiseisva kaubaturuna ka Euroopa Komisjon 14.03.2003.a otsuses juhtumi COMP/M.3109 – Casover/Cinven/Gala kohta.

Mänguautomaatide teenuste kaubaturu geograafiline ulatus on määratletud Eesti territooriumiga, kuna kõik suuremad mänguautomaatide teenuseid osutavad ettevõtjad, kaasa arvatud koondumise osalised, omavad mängukohti üle Eesti ning teenuse osutamise tingimused on üle Eesti suures osas homogensed.

Mängulaudade teenuste kaubaturu geograafiline ulatus võib olla piiratud vaid Tallinna ja Tartuga, kuivõrd vastavaid teenuseid osutatakse käesoleval ajal vaid nendes linnades.

Mängulaudade teenuste kaubaturu geograafilise ulatuse määratluse võib käesoleva koondumise puhul jätta lahtiseks, kuna koondumine vastavat kaubaturgu ei mõjuta.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 „Koondumise teate esitamise juhend” (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osaliste äritegevus kattub horisontaalselt mänguautomaatide teenuste osutamise kaubaturul. Nimetatud kaubaturul ületab koondumise osaliste ühine turuosa 15%, mistõttu on tegemist koondumise poolt mõjutatud kaubaturuga.

Vastavalt koondumise teate esitaja hinnangule, mis lähtub EHKL ning Maksu- ja Tolliameti vastavatest andmetest, oli Eesti mänguautomaatide teenuste osutamise kaubaturu maht (käive) 2006.a üle 1,5 miljardi krooni ning tasutud hasartmängumaksu suurus, mis on otseses sõltuvuses mänguautomaatide arvust, üle 291 miljoni krooni.

OEG ja AS Kristiine Kasiino ühine turuosa mänguautomaatide teenuste osutamise kaubaturul oli 2006.a ligikaudu [...] % ja mänguautomaatide pealt tasutud hasartmängumaksust – ligikaudu [...] %.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

AS Kristiine Kasiino kasiinoketi omandamisel suureneb OEG turuosa Eesti mänguautomaatide teenuste osutamise kaubaturul [...] % ning kujuneb [...] % suuruseks. Mänguautomaatide pealt tasutud hasartmängumaksu osatähtsus, mis peegeldab otseselt mänguautomaatide arvu kasiinodes, suureneb [...] %-ni.

Koondumise osaliste poolt osutatavate kasiinoõnnemängude turuosa, mis moodustub mänguautomaatide ja mängulaudade teenustest kokku, kujuneb 2006.a arvestuses [...] % suuruseks ning nende poolt tasutud hasartmängumaksu turuosa ligikaudu [...] %.

Eelnevast nähtub, et kasiinoõnnemängude korraldamiseks kasutatava mänguinventari (mängulaudad, mänguautomaadid) arvu [...] %-lise turuosa juures on koondumise osaliste müügitulu üle [...] %. Sellest järeldub, et koondumise osalised on võrreldes konkurentidega enam panustanud uute mänguautomaatide soetamisse, mängusaalide interjööri ja muude lisateenuste loomisse. Mänguautomaatide teenuste kaubaturg erineb

tavapärastest kaubaturgudest selle poolest, et sellel turul tegutsevad ettevõtjad ei konkureeri omavahel hinna osas, vaid eelkõige mängusaali asukoha, atraktiivsuse ja kasiinokülastusel loodava üldise emotsiooni loomisega. Seepärast võivad konkureerida omavahel ka ühe kasiinoketi mängusaalid ning tarbija jaoks säiliks piisav valikuvabadus ka juhul, kui mängusaale opereeriks väiksem arv ettevõtjaid kui praegu. Iga avatav uus mängukoht suurendab mõjutatud turul konkurentsi, mistõttu ei ole potentsiaalse konkurentsi allikaks mitte üksnes turule sisenevad ettevõtjad, vaid ka turul juba tegutsevad ettevõtjad, kui nad avavad uusi mängusaale.

Mänguautomaatide teenusel ei ole hinda selle tavapärasest mõistes. Teenuse osutaja saab kasu sõltuvalt võitude väljamaksmise protsendist, kusjuures mänguautomaadil väljaantava võidu minimaalne lubatav protsent kõigi panuste summast määratakse kindlaks vastavalt HMS-le rahandusministri poolt. Hasartmängude korraldamine on riigi poolt reguleeritud valdkond, kus kehtivad ranged seaduslikud nõuded tegevusloa saamiseks. HMS kohaselt otsustab tegevusloa väljaandmise või sellest keeldumise Vabariigi Valitsuse määratud komisjon, mille esimees on ametikoha järgi rahandusminister. Korraldusloa väljaandmise või sellest keeldumise otsustab Maksu- ja Tolliamet, kes on ühtlasi ka hasartmängujärelevalveasutus. Ranged nõuded on ka hasartmängude korraldajate aktsia- või osakapitali suuruse osas, mida on kavas tunduvalt suurendada. Käesoleval ajal iseloomustab kasiinoõnnemängude korraldamist tihe konkurents ja isegi turu üleküllastumine, millest tingituna võib täheldada avalikkuse ja seaduseandja survet hasartmängu nõudluse stimuleerimise vähendamiseks.

OEG lähima konkurendi OÜ Cityclub turuosa mänguautomaatide teenuste kaubaturul oli 2006.a 11%, AS IMG Kasiinod turuosa – [...]%, AS Play-In Casino Group turuosa – [...]%, AS Videomat Casino Group turuosa – [...]% jne.

Arvestades hasartmängude korraldamise kaubaturu eripära, reguleeritust ja konkurentide arvu mänguautomaatide teenuste kaubaturul ning nende turuosasid ei tekita käesolev koondumine olukorda, kus koondumise osaliste positsioon võimaldaks neil sellel kaubaturul tegutseda KonkS § 13 lg 1 mõistes sõltumatult konkurentidest ja riigi poolt kehtestatud reeglitest. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 punktist 1

Otsustan:

Anda luba Olympic Entertainment Group AS, AS Kristiine Kasiino ja OÜ Casinova koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu